

## ΘΕΜΑ: Παραστάτης του Πολίτη

1. Το αίτημα της αποτελεσματικής προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων των πολιτών προβάλλει ολοένα και πιά επιτακτικά στην εποχή μας. Οι βραδείς ρυθμοί στη λειτουργία της διοίκησης, οι γραφειοκρατικές αγκυλώσεις, η λήψη των αποφάσεων ερήμην των πολιτών και η έλλειψη συμμετοχικών θεσμών στην άσκηση της εξουσίας έχουν διευρύνει την απόσταση του πολίτη από τους θεσμούς και τα όργανα της Πολιτείας. Η απόλαυση των θεμελιωδών δικαιωμάτων του στην πράξη κινδυνεύει έτσι να χάσει το νόημά της, αν δεν ενισχυθεί αποφασιστικά το θεσμικό δίκτυο της προστασίας τους.

2. Η καθιέρωση μίας ανεξάρτητης δημόσιας αρχής επιφορτισμένης με την αποστολή του άμεσου και αμερόληπτου ελέγχου της κρατικής εξουσίας - που θα ενεργοποιείται με αίτηση οποιουδήποτε πολίτη, ομάδας πολιτών αλλά και αυτεπάγγελα - είναι άλλωστε δοκιμασμένη λύση στις σύγχρονες Πολιτείες, υπό την γνωστή μορφή του Ombudsman. Από την σχετική διεθνή εμπειρία έχει αποδειχθεί ότι το όφελος τόσο για τον πολίτη όσο και για την αξιοπιστία της ίδιας της Πολιτείας είναι σημαντικό.

3. Ενόψει των παραπάνω, το ελόγω όργανο πρέπει να διακρίνεται από τα εξής χαρακτηριστικά:

α) Το ολιγομελές σχήμα του - ως Συμβούλιο στο οποίο προΐσταται ο Παραστάτης - ώστε να εξασφαλίζεται η ευελιξία της δράσης σε συνδυασμό με την εγκυρότητα του ελέγχου, την οποία μπορεί να εγγυηθεί η, ανάλογη με την εξεταζόμενη υπόθεση, ad hoc στελέχωση του οργάνου με εμπειρογνώμονες.

β) Το εγνωσμένο κύρος του Παραστάτη και των μελών του οργάνου.

γ) Την επιλογή τους με διαδικασία που εγγυάται την ευρύτερη δυνατή νομιμοποίηση του οργάνου.

δ) Την εξασφάλιση της προσωπικής ανεξαρτησίας τους.

ε) Την ευρύτατη ελεγκτική αρμοδιότητα του οργάνου, με την εξαίρεση μόνον εξαιρετικά ευαίσθητων τομέων που αφορούν την εθνική ασφάλεια ή τις διεθνείς σχέσεις της Χώρας.

στ) Την δυνατότητα του να ερευνά μία υπόθεση - αυτεπάγγελα, αλλά ιδίως με αίτηση του πολίτη - απαλλαγμένο από διαδικαστικά προσκόμματα. Το αυξημένο κύρος του οργάνου μπορεί να καλύψει την ενδεχόμενη δυσπιστία των εκάστοτε ελεγχομένων.

ζ) Τέλος, την εξασφάλιση της δυνατότητας του οργάνου να ενεργοποιεί άμεσα τους κατάλληλους διορθωτικούς μηχανισμούς, ώστε να αποκαθίσταται η εμπιστοσύνη των πολιτών προς τους ελεγχόμενους.

4. Υπό τους όρους αυτούς, μπορεί να συζητηθεί η προώθηση και περαιτέρω επεξεργασία του ώριμου ήδη προσχεδίου νόμου του Υπουργείου Εσωτερικών.

Αθήνα, 27 Μαΐου 1996

**dis.B/02T/types.doc./27.5.96/p.2-3**